

Οι «ξεχασμένοι» Ελληνες της Αιθιοπίας

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ - ΕΛΛΑΔΑ 17.07.2018

ΛΙΝΑ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ

Ακολουθούν το πρόγραμμα του υπ. Παιδείας, γιορτάζουν στις εθνικές μας επετείους, αλλά δεν μπορούν να ταξιδέψουν και να σπουδάσουν στην Ελλάδα. (Φωτό: Φώτης Πάλλης)

Ο Ναθαναήλ δίπλωσε το χαρτί της ομιλίας του και το έβαλε πάλι στο συρτάρι. Όταν κληρώθηκε να εκπροσωπήσει το σχολείο του, το ελληνικό κοινοτικό σχολείο της Αντίς Αμπέμπα, στη Βουλή των Εφήβων (2-6 Ιουλίου), είχε χαρεί ιδιαίτερα. Θα ήταν μεγάλη η τιμή να απευθυνθεί στην Ολομέλεια μιλώντας για θέματα που απασχολούν το σχολείο και την ελληνική κοινότητα στην Αιθιοπία, που αριθμεί σήμερα περί τα 300 άτομα. Όμως στις 27 Ιουνίου, μια ανάσα πριν από το ταξίδι, με τα εισιτήρια ήδη στο χέρι, ο Ναθαναήλ ενημερώθηκε ότι δεν μπορούσε να ταξιδέψει. Η ελληνική πρεσβεία αρνήθηκε να του χορηγήσει βίζα, με το αιτιολογικό ότι «η πρόθεση για έξοδο από τη χώρα πριν από τη λήξη της βίζας δεν μπορεί να εξακριβωθεί». Μπορεί να είναι μικρός, αλλά ο Ναθαναήλ ήξερε την πραγματική αιτία. Αφορούσε την αδερφή του, τη Μαγδαληνή.

Η 18χρονη Μαγδαληνή βρίσκεται σήμερα στην Αθήνα. Πέρυσι έλαβε τουριστική βίζα για να έρθει να δώσει Πανελλαδικές, αλλά δεν επέστρεψε στην Αιθιοπία, γεγονός που προφανώς οι Αρχές δεν ξέχασαν. «Να γυρίσω να κάνω τι;», είπε στην «Κ», σε ένα διάλειμμα από το εξουθενωτικό καθημερινό πρόγραμμά της. «Εκεί δεν μπορούμε να σπουδάσουμε, ούτε σε ιδιωτικό πανεπιστήμιο να πάμε. Τουλάχιστον εδώ μπορώ να πάω σε ένα ΙΕΚ, να δουλέψω». Η Μαγδαληνή παρακολουθεί μια σχολή αεροσυνοδών, παράλληλα εργάζεται και προετοιμάζεται για να ξαναδώσει Πανελλαδικές. Η περυσινή αποτυχία της στις εξετάσεις ήταν προδιαγεγραμμένη. Το ελληνικό σχολείο στην Αντίς Αμπέμπα, το οποίο παρακολούθησε από την 1η Δημοτικού, έχει έλλειψη καθηγητών και έως τη Γ' Λυκείου τα κενά είναι πολλά.

Το Μίχειο Γυμνάσιο-Λύκειο στην Αντίς Αμπέμπα κτίστηκε από τους Ελληνες της Αιθιοπίας, ώστε τα παιδιά τους να μετέχουν της ελληνικής παιδείας. (Φωτό: Χριστίνα Βάζου)

Οι γνώσεις των αποφοίτων δεν φθάνουν για να φοιτήσουν σε αιθιοπικό πανεπιστήμιο, οπότε οι Πανελλαδικές είναι μονόδρομος (έως το 2009 σπούδαζαν στην Ελλάδα ως υπότροφοι του ΥΠΕΞ, αλλά οι υποτροφίες έχουν πλέον καταργηθεί). Όπως λέει η Μαγδαληνή, όμως, η προετοιμασία για τις Πανελλαδικές είναι ελλιπής, παρά τον αγώνα και την υποστήριξη κάποιων καθηγητών. «Δεν είχαμε ολοκληρώσει την ύλη σε όλα τα μαθήματα». Μαζί με τις άλλες τρεις αποφοίτους ήλπιζαν να λάβουν τη βίζα από τον Ιούνιο (σ.σ.: οι εξετάσεις για τους ομογενείς είναι αρχές Σεπτεμβρίου), ούτως ώστε να προετοιμαστούν κατάλληλα. Ωστόσο, το ελληνικό προξενείο τους αρνήθηκε αρχικά την άδεια εισόδου στη χώρα μας, αμφισβητώντας την ελληνική τους καταγωγή. «Η δήλωση αυτή μας στενοχώρησε και μας πίκρανε ιδιαίτερα, καθώς καταστρέφει κάθε όνειρο για το μέλλον μας και μειώνει την υπερηφάνειά μας για

την καταγωγή μας», είχαν δηλώσει τότε οι τέσσερις απόφοιτες του ελληνικού σχολείου. Κατόπιν κινητοποίησης του Συλλόγου Ελλήνων Αιθιοπίας, υπήρξε παρέμβαση του υπουργείου Εξωτερικών και τα κορίτσια τον Αύγουστο έλαβαν τη βίζα και κατάφεραν να έρθουν στην Ελλάδα. Ο χρόνος για προετοιμασία ήταν πια πολύ λίγος.

Η Μαγδαληνή ονειρεύεται μια μέρα να μπει στη Νομική στην Ελλάδα. Η μητέρα της ήθελε γι' αυτήν να ζήσει στη χώρα της. (Φωτό: Χριστίνα Βάζου)

Για τις τέσσερις κοπέλες, η μόνη λύση ήταν να παραμείνουν στη χώρα, να αιτηθούν άδεια παραμονής και να προσπαθήσουν μόνες τους να τα καταφέρουν. Η Μαγδαληνή είχε έρθει μόνο άλλη μία φορά στην Ελλάδα, μικρή, σε κατασκήνωση της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού. «Για να πω την αλήθεια, ήταν λίγο δύσκολα στην αρχή εδώ. Ο κόσμος δεν με πίστευε ότι είμαι Ελληνίδα», λέει αναφερόμενη στο χρώμα του δέρματός της. «Όπως ακριβώς και στην Αιθιοπία δεν νιώθω Αιθιοπίδα, αλλά διαφορετική από τα άλλα παιδιά». Το να νιώθει Ελληνίδα ήταν διακαής πόθος της μαμάς της. «Ο πατέρας της που είχε έρθει μετανάστης στην Αιθιοπία είχε πεθάνει όταν εκείνη ήταν μόλις τριών ετών. Επειδή εκείνη δεν είχε την ευκαιρία να μάθει ελληνικά και να δει την πατρίδα του πατέρα της ήθελε να δώσει στα παιδιά της την ευκαιρία να σπουδάσουν ελληνικά, να μάθουν την ιστορία της πατρίδας του παππού και να έρθουμε εδώ για μια

καλύτερη ζωή».

Εκείνα τα χρόνια έγινε το μοιραίο λάθος. Όταν οι πρώτοι μετανάστες στην Αιθιοπία έκαναν παιδιά με Αιθιοπίδες, πολλοί αμέλησαν να τα δηλώσουν στην ελληνική πρεσβεία, με αποτέλεσμα οι απόγονοί τους να παραμένουν εγκλωβισμένοι ανάμεσα σε δύο ταυτότητες. Τα παιδιά δεύτερης και τρίτης γενιάς μιλούν ελληνικά, έχουν ελληνικά ονόματα, ακολουθούν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ελληνικού υπουργείου Παιδείας, ντύνονται με ελληνικές παραδοσιακές φορεσιές στις σχολικές γιορτές, αλλά δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια – ακόμα και για να έρθουν να σπουδάσουν στην Ελλάδα χρειάζονται τουριστική βίζα.

Σχολικό έτος 1969-1970, στο ελληνικό σχολείο. Εκείνα τα χρόνια, η ελληνική παροικία αριθμούσε πάνω από 3.000 μέλη. (Φωτό: Αρχείο Αλέξανδρου Γκρους)

Το όνειρο για την Ελλάδα «Οι μαθητές του σχολείου δεν έχουν μέλλον στην Αιθιοπία και έχουν μεγαλώσει με το όνειρο να ζήσουν στην Ελλάδα», λέει στην «Κ» η Ελληνογερμανίδα φωτογράφος Χριστίνα Βάζου, η οποία έζησε στην κοινότητα της Αντίς Αμπέμπα δημιουργώντας το ντοκιμαντέρ «Από την Αφρική με αγάπη – Ελληνοαιθιοπικά» (προβλήθηκε στο φεστιβάλ ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης τον Μάρτιο). «Είναι αναμενόμενο να θελήσουν να μείνουν εδώ. Είναι κρίμα να είναι αυτός ο λόγος που δεν δίνεται η ευκαιρία σε μαθητές του σχολείου να είναι μέρος ενός τόσο σημαντικού γεγονότος όπως η Βουλή των Εφήβων. Τίθεται το ερώτημα γιατί να υπάρχει ελληνικό σχολείο στην Αντίς Αμπέμπα από τη στιγμή που οι μαθητές δεν έχουν τη διαβεβαίωση ότι μπορούν νόμιμα να ταξιδέψουν στην Ελλάδα και να δημιουργήσουν ένα καλύτερο μέλλον. Στην Αιθιοπία εκπροσωπούν την Ελλάδα και η Ελλάδα δεν φαίνεται να έχει τη διάθεση να ασχοληθεί με το θέμα της ιθαγένειας».

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αιθιοπίας έχει ήδη προτείνει στο υπουργείο Εσωτερικών να δίδεται η δυνατότητα απόκτησης ελληνικής ιθαγένειας και στους απόφοιτους των ελληνικών σχολείων που λειτουργούν στην αλλοδαπή, καθώς και στους μαθητές με ελληνική καταγωγή που έρχονται στην Ελλάδα εφόσον αποδείξουν την ελληνικότητά τους (με βεβαίωση της ελληνικής κοινότητας και της πρεσβείας). Αγνωστο παραμένει εάν θα δοθεί άδεια στους φετινούς αποφοίτους να ταξιδέψουν στην Ελλάδα για να δώσουν Πανελλαδικές.